

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Laskentatoimi	Päivämäärä	12.1.2006
Tekijä(t)	Jenni Lehto	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	87
Otsikko	Tilintarkastajan toimeksiantoriski		
Ohjaaja(t)	KTL Asta Manner KTL Ulla-Maarit Valve		

Tiivistelmä

Tutkielman tarkoituksena on analysoida tilintarkastajan toimeksiantoriskiä. Toimeksiantoriskillä tarkoitetaan kokonaisuutta, joka käsittää asiakkaan liiketoimintariskin, tilintarkastusriskin ja tilintarkastajan liiketoimintariskin. Tutkielmassa pyritään selvittämään sitä, minkälaisia ne riskitekijät, jotka vaikuttavat toimeksiantoriskin tason määrittämiseen, ovat. Toiseksi tutkielmassa pyritään selvittämään sitä, miten tilintarkastaja ottaa riskit huomioon tilintarkastuksen eri vaiheissa. Tutkimusote on käsiteanalyttinen ja aineistona on käytetty aikaisempia tutkimuksia ja kirjoituksia.

Tilintarkastajan huomattavin riski on tilintarkastusriski, joka tarkoittaa riskiä siitä, että tilinpäätökseen sisältyy olennainen virhe tai puute, vaikka tilintarkastaja on antanut puhtaan tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastusriski voidaan jakaa toiminta-, kontrolli- ja havaitsemisriskeihin. Tilintarkastaja voi vaikuttaa vain havaitsemisriskiinsä. Hyväksyttävän tilintarkastusriskin määrittelyssä ja mittaamisessa tilintarkastajan omalla harkinnalla on suuri merkitys.

Asiakkaan liiketoimintariski tarkoittaa asiakkaan yritystoimintaan luonnostaan liittyviä riskejä. Näihin riskeihin tilintarkastaja ei voi vaikuttaa, mutta hänen pitäisi osata arvioida niiden suuruus ja ottaa ne huomioon tilintarkastusta suunnitellessaan ja toteuttaessaan.

Tilintarkastajan liiketoimintariski tarkoittaa sellaisia riskejä, joiden toteutuminen aiheuttaa tilintarkastajalle vahinkoa, vaikka tilintarkastaja on antanut virheettömän tilintarkastuskertomuksen. Tällaisia riskejä ovat mm. toimeksiannon tappiollisuus, valvovien tahojen asettamat sanktiot, ammatillisen maineen kärsiminen tai oikeudenkäynnit tilintarkastajaa vastaan.

Riskien arviointi on tärkeää, jotta tilintarkastaja osaisi kohdistaa resurssinsa juuri riskipitoisiin kohteisiin. Riskejä arvioidaan, kun tehdään päätös uuden asiakkaan hyväksymisestä tai vanhan asiakassuhteen jatkamisesta. Näistä päätöksistä riippuu se, kuinka riskialttiita tai kannattavia asiakkaita tilintarkastajalla yleensä on. Riskiarviot ovat pohjana myös suunnitteluvaiheessa. Tilintarkastuksen aikana uudet havainnot voivat vaatia riskiarvion muuttamista missä tahansa vaiheessa ja tilintarkastajan on jatkuvasti tarkkailtava hyväksyttävän toimeksiantoriskin saavuttamista.

Tekijät, jotka osoittavat riskitasoja, ovat usein samoja useille eri riskeille. Ne voivat myös olla riippuvaisia toisistaan eivätkä ne aina osoita riskiä johdonmukaisesti. Tilintarkastajille ei aina olekaan selvää, mitä riskiä mikin tekijä osoittaa, esimerkiksi toiminta- ja kontrolliriski voidaan sekoittaa. Lisäksi korkeaa riskiä osoittavat tekijät saatetaan tunnistaa paremmin kuin matalaa riskiä osoittavat tekijät.

Asiasanat	tilintarkastus, toimeksiantoriski
Muita tietoja	